

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาท
ของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน
Factors Related to the Use of Social Media in the Affray Incidents
of Students with Interinstitutional Conflict

วันที่รับบทความ: 7 พฤษภาคม 2568 /วันที่แก้ไขบทความ: 23 มีนาคม 2569 /วันที่ตอบรับ: 10 เมษายน 2569

ปิยภัทร ทิพย์สันเทียะ¹ สุระชัย ชูพกา² ศศิพรรณ บิลมานิช³
Piyaphat Thipsantia, Surachai Chuphaka and Sasihphan Bilmanoch

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the general behavior and level of social media use in incidents of conflicts among vocational students from rival institutions, and 2) examine and compare the factors related to the use of social media during such violent incidents. The Cluster Sampling Random method from vocational students who had conflicts between institutions in Bangkok, 2 conflicting institutions, 200 people per institution, totaling 400 people. The findings revealed that: 1) Students with higher cumulative GPAs used social media less frequently during violent incidents compared to those with lower GPAs. 2) Students living with their families were less likely to use social media in violent situations than those living with relatives, friends, or alone. 3) Students who used social media 4–5 times per week and for three hours or more per session were more likely to use it during conflicts than those who used it less frequently, and 4) Students who used social media to share locations, issue warnings, or coordinate escapes during violent incidents were more likely to use it in such contexts than those who used it merely to exchange general institutional information.

The results indicate that personal factors and patterns of social media use are associated with students' involvement in inter-institutional conflicts. To reduce such conflicts, it is recommended to promote constructive and ethical use of social media, emphasize family communication, and support media literacy education that encourages responsible and ethical media engagement among vocational students.

Keywords: Social Media, Violence, Conflict

¹ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Communication Arts, Faculty of Mass Communication, Ramkhamhaeng University

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณบดีคณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Assoc. Prof. Dr., Dean, Faculty of Mass Communication, Ramkhamhaeng University

³ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมการสื่อสารสำหรับองค์กรและผู้ประกอบการ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษม

บัณฑิต Asst. Prof. Dr., Communication Innovation Management for Organization and Entrepreneurs, Faculty of Communication Arts, Kasem Bundit University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน และ 2) ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ Cluster Sampling Random จากนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 สถาบันคู่ขัดแย้ง ๆ ละ 200 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน พบว่า 1) นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูง มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทน้อยกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ 2) นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับครอบครัว มีแนวโน้มใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทน้อยกว่านักศึกษาที่อยู่กับญาติ เพื่อน หรืออยู่คนเดียว 3) นักศึกษาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ 4-5 ครั้งต่อสัปดาห์ และใช้งานแต่ละครั้ง 3 ชั่วโมงขึ้นไป มีแนวโน้มใช้สื่อฯ ในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทมากกว่าผู้ที่ใช้งานน้อยกว่า และ 4) การศึกษาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแจ้งพิกัด, เตือนภัย, หรือประสานงานหลบหนี เมื่อเกิดเหตุวิวาท มีแนวโน้มใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทมากกว่านักศึกษาที่ใช้สื่อเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทั่วไปของสถาบัน

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและลักษณะการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน การวางแผนเพื่อลดความขัดแย้ง ควรพิจารณาการส่งเสริมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ และให้ความสำคัญกับการสื่อสารในครอบครัว รวมถึงการสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นการใช้สื่ออย่างมีจริยธรรมในกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษา

คำสำคัญ: สื่อสังคมออนไลน์ การทะเลาะวิวาท ความขัดแย้ง

1. หลักการและเหตุผล (Research Background)

ในปัจจุบัน สังคมไทยประสบกับปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในกลุ่มเยาวชนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งมีการแสดงออกถึงความขัดแย้งระหว่างสถาบันจนกลายเป็นเหตุทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรง ส่งผลให้ทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต (รุจิพร หงส์ทอง, 2550) จากสถิติของสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2561) พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน ยังคงมีเหตุการณ์ความรุนแรงระหว่างนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาปรากฏอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2557 มีรายงานการทะเลาะวิวาท 245 ครั้ง มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 147 คน และเสียชีวิต 12 คน แม้จำนวนเหตุการณ์ในปีถัด ๆ มาจะลดลง แต่ยังพบการก่อเหตุที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เช่น เหตุการณ์ยิงกันระหว่างสถาบันอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. 2566 ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตทั้งนักศึกษาและครูผู้สอน (มติชนสุดสัปดาห์, 2566) และเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทบริเวณสกายวอล์กแยกปทุมวันในปี พ.ศ. 2567 ที่สร้างผลกระทบต่อความปลอดภัยสาธารณะ (เรื่องเล่าเช้านี้, 2567) ตลอดจนเหตุการณ์ละเมิดศาลโดยนักศึกษาอาชีวศึกษาในปีเดียวกัน (PPTV Online, 2567)

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันตั้งแต่อดีตที่ผ่านมา พบว่า สาเหตุสำคัญของการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเกิดจากความต้องการแก้แค้น การขาดการยับยั้งชั่งใจ ความคึกคะนอง ค่านิยมการรักสถาบันอย่างสุดโต่ง การอบรมจากรุ่นพี่ที่เป็นแบบอย่างที่ไม่เหมาะสม รวมถึงปัจจัยครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการควบคุมพฤติกรรมของเยาวชน ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง แม้กระทั่งการศึกษาใหม่ ๆ ก็พบข้อสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความสอดคล้องกับทิศทางเดิม ๆ กล่าวคือ เรื่องความรุนแรงเป็นเรื่องของค่านิยม การถ่ายทอดความคิดที่ผิดมาจากรุ่นสู่รุ่น ความต้องการแก้แค้น ตลอดจนถึงรูปแบบการทะเลาะวิวาท เช่น การชกต่อย ทำร้ายร่างกาย การตะลุมบอน รุมทำร้ายร่างกาย ตลอดจนการใช้อาวุธ เช่น มีด ปืน และระเบิด เป็นต้น

(Giavrimis, 2020; Malecki, 2020) และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรง ประกอบด้วยปัจจัย 1) ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเลี้ยงดูของครอบครัว ความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาเอง การปลูกฝังค่านิยมที่ผิดส่งต่อกันมา ระบบรุ่นที่การครอบงำทางความคิด เช่น การถ่ายทอดประสบการณ์การทะเลาะวิวาทจากรุ่นพี่ การเรียนรู้ประสบการณ์ ความรุนแรงของนักศึกษาเอง เป็นต้น 2) ปัจจัยการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดเหตุ เช่น การเลียนแบบพฤติกรรมสื่อ เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับตนเอง ความต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือในกลุ่มเพื่อน 3) ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้วยวัยและอารมณ์ของวัยรุ่นที่มีความไวต่อการถูกยั่วยุ การถูกดูถูกเหยียดหยาม ความคึกคะนอง และ 4) ปัจจัยข่าวและสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่ดี และไม่ตัวอย่างรวดเร็ว การนำเสนอเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา ทำให้ถูกสังคมตีตราว่ากลุ่มนักเรียน เป็นเด็ก เหลือขอ เป็นเด็กไม่ดี เป็นต้น (Giavrimis, 2020; Malecki, 2020; Tarabishi and Galal, 2023; James, 2024; Kiran, 2024)

อย่างไรก็ตาม ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์แพร่หลายอย่างกว้างขวาง พฤติกรรมของเยาวชน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ (Matthew et al., 2021; Fernández et al., 2021; Tarabishi and Galal, 2023; James, 2024; Kiran 2024) งานวิจัยของชิษณุชา นวลปาน (2563) และอมรรัตน์ แดงสาย (2566) พบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันมักใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น Facebook, Line และ Instagram (IG) อย่างต่อเนื่องทุกวัน วันละหลายชั่วโมง เพื่อสื่อสาร ติดตาม และประสานงานระหว่างกลุ่มของตนและกลุ่มคู่แข่ง ไม่ว่าจะเป็นการค้นหาข้อมูลส่วนตัวของคู่อริ แจ้งข่าวความเคลื่อนไหว นัดหมายการรวมตัว หรือส่งต่อภาพและวิดีโอเหตุการณ์ความรุนแรงให้ผู้อื่นรับรู้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การรวมกลุ่ม และการขยายความขัดแย้งระหว่างสถาบันในหมู่นักศึกษาอาชีวศึกษา

ทั้งนี้แม้ว่าที่ผ่านมา หน่วยงานและนักวิจัยหลายราย เช่น งานวิจัยของกนกพร กระจำแสง (2561) อิศเรศวร์ ลักษณะพิเศษ (2562) ฐานันท์ เรืองรัตนพงศ์ ศศิภัทรา ศิริวาโท และ ชิษณุชา นวลปาน (2563) จะได้ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษา รวมทั้งแนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหา แต่ส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นที่ปัจจัยด้านค่านิยม เช่น การอบรมจากรุ่นพี่ ปัจจัยครอบครัว หรือมาตรการเชิงกฎหมาย โดยยังขาดการศึกษาที่มุ่งเน้น “บทบาทของสื่อสังคมออนไลน์” ในฐานะปัจจัยสื่อสารที่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความรุนแรงของนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังไม่มีกรณีวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและลักษณะการใช้สื่อที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท

ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาจึงมีความสำคัญ เนื่องจากจะช่วยเติมเต็มช่องว่างขององค์ความรู้ (Literature Gap) ด้าน การสื่อสารในกลุ่มเยาวชนอาชีวศึกษา และสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางมาตรการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์อย่างมีจริยธรรมและลดพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเน้นศึกษาปัจจัยในเชิงโครงสร้างทางสังคมและจิตวิทยา เช่น การอบรมสั่งสอนของรุ่นพี่ (ระบบไต่สหรือการส่งต่อค่านิยมสถาบัน) ปัจจัยครอบครัว (การเลี้ยงดูหรือความแตกแยก) และมาตรการ ทางกฎหมาย (บทลงโทษ) ขณะที่งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่มองว่าสื่อออนไลน์ไม่ใช่แค่เครื่องมือสื่อสาร แต่เป็น “พื้นที่เสมือน” (Public Space) ที่ขับเคลื่อนเหตุการณ์จริงเป็นตัวจุดชนวน (Trigger) หรือขยายความรุนแรงได้ และ “ใครหรือกลุ่มใด” คือ กลุ่มที่แสดงพฤติกรรมรุนแรงที่สุดบนสื่อสังคม เพื่อช่วยให้สถาบันวางแผน Intervention Program ได้ตรงจุดสถาบันศึกษา วางแผน Intervention Program ได้ตรงจุด

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

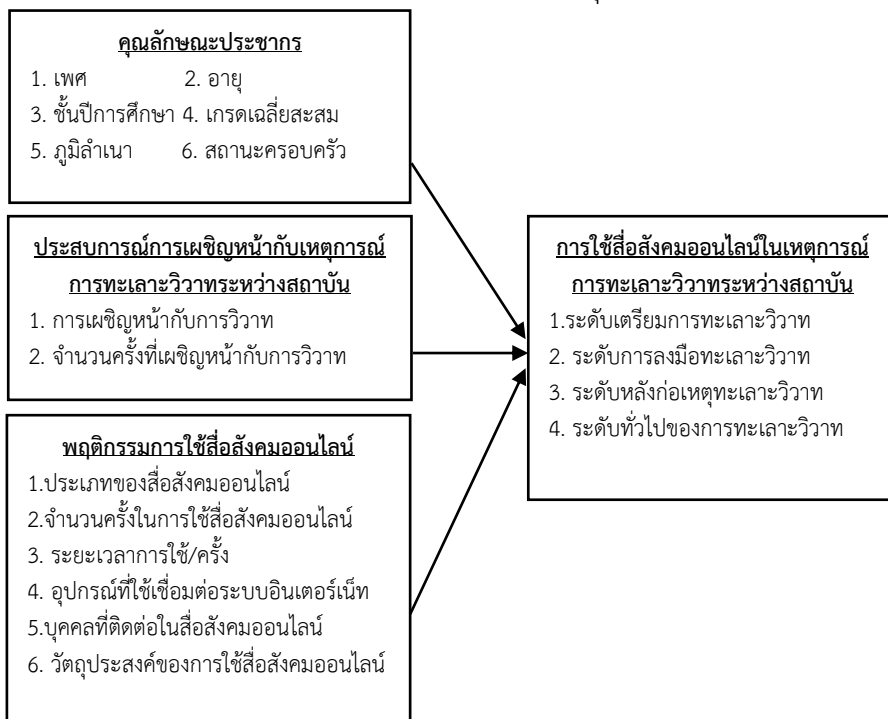
1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน

3. สมมติฐานและกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Hypothesis and Theoretical Framework)

3.1 สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะประชากรที่ต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม ภูมิสำเนา และสถานะครอบครัวของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันแตกต่างกัน
2. ประสิทธิภาพการเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบันที่ต่างกันของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันแตกต่างกัน
3. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่างกันของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันแตกต่างกัน

3.2 กรอบแนวคิด การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรต้นและตัวแปรตาม สรุปเป็นภาพได้ดังนี้

4. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาระหว่างสถาบันคู่ขัดแย้ง เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

4.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง (Sampling method)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่สังกัดสถาบันที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลสถิติเหตุทะเลาะวิวาท พบว่ามีสถาบันที่

มีความขัดแย้งสูงและต่อเนื่องจำนวนทั้งสิ้น 21 สถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562) ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยกำหนดให้สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling Unit) และได้ทำการคัดเลือกสถาบันที่มีดัชนีความขัดแย้งสูงสุดและมีประวัติความขัดแย้งยาวนานที่สุด ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในประเด็นความขัดแย้งนี้มาเป็นกรณีศึกษาจำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ สถาบัน A (มีนักศึกษาจำนวน 686 คน) และสถาบัน B (มีนักศึกษาจำนวน 824 คน) รวมประชากรทั้งสิ้น 1,510 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 316 คน ทั้งนี้เพื่อป้องกันความผิดพลาดจากข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์หรือการสูญหายของข้อมูลในระหว่างการศึกษา ผู้วิจัยจึงพิจารณาเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 27 (ประมาณ 84 คน) รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาจากสถาบัน A จำนวน 200 คน และสถาบัน B จำนวน 200 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในขั้นตอนสุดท้าย

4.2 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมโดยยึดตามองค์ประกอบที่ได้จาก รายงานวิจัยและวารสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง โดยสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ของครอบครัว ความพอเพียงของรายได้ 2) ประสพการณ์การเผชิญหน้ากับเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน 3) แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 1-3 มีลักษณะข้อคำถามแบบ Check List และ 4) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาท เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ 5 คะแนน คือ ระดับปริมาณการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด 4 คะแนน คือ ระดับปริมาณการใช้สื่อสังคมออนไลน์มาก 3 คะแนน คือ ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ปานกลาง 2 คะแนน คือ ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์น้อย และ 1 คะแนน คือ ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์น้อยที่สุดถึงไม่เคยใช้สื่อสังคมออนไลน์เลย

4.3 การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

ในการวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยผ่านขั้นตอนการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้ (1) ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อออกแบบแบบสอบถามที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (2) การตรวจสอบเนื้อหา สร้างแบบสอบถามตามลักษณะเนื้อหาที่ต้องการ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อประเมินความเหมาะสมของคำถาม (4) การทดสอบเบื้องต้น ทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ใช้สูตร Cronbach's Alpha เพื่อประเมินความเชื่อมั่น และปรับปรุงข้อบกพร่องผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปรากฏว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ ครอนบาคแอลฟาของแบบสอบถามการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่มีขัดแย้งระหว่างสถาบันมีค่าความเที่ยงของสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient- α) เท่ากับ 0.931 จึงมีความเที่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ กล่าวคือ มีค่าความเที่ยงเกิน 0.80

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้

การเก็บข้อมูลเชิงสำรวจจะได้ข้อมูลปฐมภูมิมาจากแบบสอบถามที่ได้กลับคืนและทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติ เชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอนุมาน ได้แก่ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบค่าที (T-test Independent)

5. ผลการวิจัย (Results)

5.1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน พบว่า นักศึกษาใหญ่มีพฤติกรรมการใช้สื่อ

สังคมออนไลน์ ได้แก่ Facebook มีจำนวน 394 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมา คือ Line มีจำนวน 391 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 28.7 คำตอบ และ YouTube มีจำนวน 243 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 17.8 เป็นสามลำดับแรก ส่วนใหญ่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทุกวัน มีจำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 รองลงมา 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 และน้อยที่สุดใช้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สื่อออนไลน์แต่ละครั้งน้อยกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมา คือ ครั้งละ 1-2 ชั่วโมง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และใช้เวลาครั้งละ 3-4 ชั่วโมง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และน้อยที่สุด 5 ชั่วโมงขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือในการเชื่อมต่อระบบเน็ตเวิร์ค จำนวน 391 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมา โน้ตบุ๊ก จำนวน 171 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 22.4 คอมพิวเตอร์ จำนวน 115 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 15.0 และน้อยที่สุด แท็บเล็ต/ไอแพด จำนวน 87 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 11.4 นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อน มีจำนวน 399 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมา คือ รุ่นพี่ มีจำนวน 247 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 25.4 และรุ่นน้อง มีจำนวน 140 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 14.4 และอาจารย์ มีจำนวน 103 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 10.6 ลำดับถัดมา คือ ศิษย์เก่า มีจำนวน 55 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 5.7 ในห้าลำดับแรก และนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารของสถาบัน จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมา เพื่อใช้สนทนากับการศึกษามีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และน้อยที่สุด เพื่อใช้นัดหมายรวมพลในการทำกิจกรรม จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ส่วนผลการวิเคราะห์ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน ซึ่งการศึกษาในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์รูปแบบการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน กลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่เคยมีประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบัน พบว่า ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบันในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.63, S.D. = 0.77) โดยพิจารณาจากรายด้านระดับหลังก่อนเหตุมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบันโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.63, S.D. = 0.81) ซึ่งแตกต่างจากระดับอื่น ๆ กล่าวคือ มีระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาในระดับหลังก่อเหตุเพิ่มมากกว่าระดับเหตุการณ์อื่น ๆ ได้แก่ ระดับเตรียมการ ระดับทั่วไป และระดับการลงมือ ตามลำดับ โดยส่วนมากนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบันมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์วิวาทระหว่างสถาบันอยู่ในระดับหลังก่อเหตุการวิวาทระหว่างสถาบัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบันโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับแรกนักศึกษาใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแจ้งให้เพื่อน, รุ่นพี่, รุ่นน้อง ทุกครั้งหลังเหตุการณ์วิวาทจบลง (ค่าเฉลี่ย = 3.25, S.D. = 0.95) ลำดับที่สอง คือ ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการบอกข่าวคราวเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นหลังลงมือก่อเหตุทะเลาะวิวาทและเพื่อติดต่อสื่อสารในการแจ้งพิกัดเมื่อมีเหตุการณ์ถูกสถาบันคู่อริดักทำร้าย (ค่าเฉลี่ย = 3.04, S.D. = 0.96) ลำดับที่สาม คือ ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อสื่อสารเพื่อหลบหนีหลังก่อเหตุทะเลาะวิวาท (ค่าเฉลี่ย = 3.03, S.D. = 1.08) และพบว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์หลังการวิวาทนั้น มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแจ้งเป้าหมายของสถาบันคู่อริให้กับเพื่อน รุ่นพี่และรุ่นน้องอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.90, S.D. = 1.21) การนำภาพหรือวิดีโอการกระทำของสถาบันคู่อริไปแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นเบาะแสอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.83, S.D. = 1.09) การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อจดจำรูปพรรณสัณฐานของคู่อริอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.82, S.D. = 0.89) และการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดตามการเคลื่อนไหวของสถาบันคู่อริ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.54, S.D. = 0.91) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์วิวาทของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน

ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ระดับเตรียมการ	2.37	0.77	น้อย
ระดับการลงมือ	1.85	0.93	น้อย
ระดับหลังก่อเหตุ	2.63	0.81	ปานกลาง
ระดับทั่วไป (เจาะข้อมูล, แจ้งพิกัด)	2.00	0.85	น้อย
ภาพรวม	2.23	0.77	น้อย

นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาอาชีพที่เคยมีประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบัน มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันพอสมควร โดยใช้สื่อออนไลน์ในระดับหลังก่อเหตุเพิ่มมากขึ้นกว่าระดับทั่วไป ระดับเตรียมการระดับลงมือในเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ภายหลังก่อเหตุ และมีวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ภายหลังเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ภายหลังเหตุการณ์วิวาทระหว่างสถาบัน

ลำดับ	วัตถุประสงค์	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1.	เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของสถาบันคู่อริ	3.25	0.95
2.	เพื่อจดจำรูปพรรณสัณฐานของคู่อริ	3.04	1.12
3.	เพื่อติดต่อสื่อสารในการแจ้งพิกัด เมื่อมีเหตุการณ์ถูกสถาบันคู่อริดักทำร้าย	3.04	0.96
4.	เพื่อติดต่อสื่อสารให้หลบหนีหรือหลีกเลี่ยง จากสถานที่เกิดเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน	3.03	1.08
5.	เพื่อบอกข่าวคราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังมีเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน	2.90	1.21
6.	เพื่อติดตามการเคลื่อนไหวของสถาบันคู่อริ	2.83	1.09
7.	เพื่อแจ้งให้เพื่อน รุ่นพี่และรุ่นน้อง ทราบทุกครั้งหลังเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันจบลง	2.82	0.89
8.	นำภาพหรือวิดีโอการกระทำของสถาบันคู่อริไปแจ้งเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นเบาะแส	2.54	0.91

5.2 ผลศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษอาชีพที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน

เพศ พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังตารางที่ 3 โดยพบว่าเพศชาย (ค่าเฉลี่ย = 1.93, S.D.= 0.38) มีระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันมากกว่าเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย = 1.74, S.D.= 0.16) ทำให้เพศหญิงมีโอกาสรับรู้เหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันได้น้อยกว่า

ตารางที่ 3 เพศกับระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน

เพศ	n	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	T-Value	Sig
			มาตรฐาน		
ชาย	340	1.93	0.38	6.464**	0.000
หญิง	60	1.74	0.16		

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

อายุ แตกต่างกันของนักศึกษามีระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่า นักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันในระดับมากกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อย ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อายุกับระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน

อายุ	ค่าเฉลี่ย	16-20 ปี	21-25 ปี	มากกว่า 25 ปี ขึ้นไป
		1.87	1.91	2.16
16-20 ปี	1.87	-	0.04	0.29*
21-25 ปี	1.91		-	0.25*
มากกว่า 25 ปี ขึ้นไป	2.16			-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ชั้นปีการศึกษา แตกต่างกันของนักศึกษามีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่า นักศึกษาชั้นปีการศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันในระดับมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ขณะที่นักศึกษาชั้นปีการศึกษาปีที่ 1-2 มีค่าเฉลี่ยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบัน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ชั้นปีการศึกษากับระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน

ชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
การศึกษา		1.87	1.82	1.95	2.09
ชั้นปีที่ 1	1.87	-	0.05	0.08	0.22*
ชั้นปีที่ 2	1.82		-	0.13*	0.27*
ชั้นปีที่ 3	1.95			-	0.14*
ชั้นปีที่ 4	2.09				-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เกรดเฉลี่ยสะสม แตกต่างกันของนักศึกษามีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.50 มีค่าเฉลี่ยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันในระดับมากกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป ขณะที่นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันในระดับน้อยดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เกรดเฉลี่ยสะสมกับระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน

เกรดเฉลี่ยสะสม	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 2.50	2.50-2.99	3.00-3.49	ตั้งแต่ 3.50
		2.12	1.96	1.75	1.76
น้อยกว่า 2.50	2.12	-	0.16*	0.37*	0.36*
2.50-2.99	1.96		-	0.21*	0.20*
3.00-3.49	1.75			-	0.01

ตั้งแต่ 3.50

1.76

-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สถานะภาพครอบครัว แตกต่างกันของนักศึกษาที่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่า นักศึกษาที่อยู่กับครอบครัวมีค่าเฉลี่ยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันในระดับน้อยกว่านักศึกษาที่อยู่คนเดียว อยู่กับญาติ อยู่กับแฟน และอยู่กับเพื่อน ขณะที่นักศึกษาที่อยู่คนเดียวมีค่าเฉลี่ยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์วิวาทระหว่างสถาบันในระดับมาก ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สถานภาพครอบครัวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์วิวาท

สถานะภาพครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	อยู่คนเดียว	อยู่กับญาติ	อยู่กับเพื่อน	อยู่กับครอบครัว	อยู่กับแฟน
		2.20	1.96	1.94	1.82	1.95
อยู่คนเดียว	2.20	-	0.24*	0.26*	0.38*	0.25
อยู่กับญาติ	1.96		-	0.02	0.14*	0.01
อยู่กับเพื่อน	1.94			-	0.12*	0.01
อยู่กับครอบครัว	1.82				-	0.13
อยู่กับแฟน	1.95					-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบัน แตกต่างกันของนักศึกษาที่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์การเผชิญหน้าการวิวาทระหว่างสถาบันมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันในระดับมาก และมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเผชิญหน้าการวิวาทระหว่างสถาบันหรือมีประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบันแต่น้อยครั้ง ดังตารางที่ 8 ประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์วิวาท

ประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาท	ค่าเฉลี่ย	ไม่เคย	เคยครั้งเดียว	เคย 2-5 ครั้ง	เคยมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป
		1.71	2.11	2.36	2.81
ไม่เคย	1.71	-	0.40*	0.64*	1.10*
เคย; ครั้งเดียว	2.11		-	0.24*	0.70*
เคย; 2-5 ครั้ง	2.36			-	0.45*
เคย; มากกว่า 5 ครั้ง ขึ้นไป					

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จำนวนครั้งที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ที่แตกต่างของนักศึกษาที่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่าค่าเฉลี่ยของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทุกวัน มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันมากกว่าจำนวนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ขณะที่ค่าเฉลี่ยการใช้สื่อสังคมออนไลน์จำนวน 4-5 ครั้งต่อสัปดาห์ มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันระดับน้อย ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนครั้งที่ใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์กับการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาท

จำนวนครั้งที่ใช้อีเมล ส่งคอมมอนไลน์	ค่าเฉลี่ย	ทุกวัน	4-5 ครั้ง / สัปดาห์	1-3 ครั้ง / สัปดาห์
ทุกวัน	1.91	-	0.21*	0.20*
4-5 ครั้ง / สัปดาห์	1.70	-	-	0.01
1-3 ครั้ง / สัปดาห์	1.71	-	-	-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ระยะเวลาการใช้ต่อครั้งที่แตกต่างกันของนักศึกษาที่มีการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่าค่าเฉลี่ยระยะเวลาการใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง มีการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันมากกว่าระยะเวลาการใช้ต่อครั้งตั้งแต่ 3 ชั่วโมงขึ้นไป ขณะที่ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการใช้ต่ำกว่า 1 ชั่วโมงต่อครั้ง มีการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันน้อยกว่าระยะเวลาการใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ระยะเวลาการใช้ต่อครั้งการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาท

ระยะเวลาการใช้ต่อครั้ง	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	1-2 ชั่วโมง	3-4 ชั่วโมง	5 ชั่วโมง ขึ้นไป
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	1.72	-	0.53*	0.02	0.01
1-2 ชั่วโมง	2.25	-	-	0.55*	0.54*
3-4 ชั่วโมง	1.70	-	-	-	0.01
5 ชั่วโมงขึ้นไป	1.71	-	-	-	-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

วัตถุประสงค์การใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ ที่แตกต่างกันของนักศึกษาที่มีการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่าค่าเฉลี่ยของวัตถุประสงค์การใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์เพื่อนัดหมายรวมพลในการทำกิจกรรมมีการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทระหว่างสถาบันมากกว่าวัตถุประสงค์เพื่อติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารของสถาบันและสนทนาเกี่ยวกับการศึกษา ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 วัตถุประสงค์ในการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์กับการใช้อีเมลส่งคอมมอนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาท

วัตถุประสงค์การใช้อีเมล	ค่าเฉลี่ย	ติดต่อ แลกเปลี่ยน ข่าวสารของ สถาบัน	นัดหมายรวม พลในการทำ กิจกรรม	ใช้สนทนา เกี่ยวกับการ ศึกษา
ติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารของสถาบัน	1.74	-	0.40*	0.45*
นัดหมายรวมพลในการทำกิจกรรม	2.14	-	-	0.05*
ใช้สนทนาเกี่ยวกับการศึกษา	2.19	-	-	-

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน พบว่า ปัจจัยเพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม สถานะภาพครอบครัว ประสบการณ์การเผชิญหน้ากับการวิวาทระหว่างสถาบัน จำนวนครั้งที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ระยะเวลาการใช้ต่อครั้ง และวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่แตกต่างกันของนักศึกษามีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6. การอภิปรายผล (Discussion)

6.1 ลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเหตุการณ์การวิวาทอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะหลังเกิดเหตุวิวาท เช่น การแจ้งข่าวให้เพื่อนและรุ่นพี่รับรู้ แจ้งพิกัด หรือเตือนภัยเพื่อป้องกันอันตรายและหลีกเลี่ยงการปะทะ ซึ่งการใช้สื่อมีลักษณะ เชิงป้องกันและสื่อสารในกลุ่ม มากกว่าการยุยงให้เกิดความรุนแรงสอดคล้องกับแนวคิดของ Lasswell (1948), Wright (1960) และ McQuail (1987) ที่ชี้ให้เห็นว่าสื่อมีบทบาทในการแจ้งข่าวสารและเตือนภัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสหะ พุกศิริวงศ์ชัย (2565) ที่แสดงให้เห็นว่า การออกแบบเนื้อหาสื่อที่เหมาะสมสามารถส่งเสริมการป้องกันความรุนแรงผ่านสื่อออนไลน์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงหลังเหตุการณ์วิวาท นักศึกษามักใช้สื่อเพื่อสื่อสารกับกลุ่มของตนเพื่อความปลอดภัยและการรวมกลุ่ม แสดงตัวตนของตนและสถาบันในเชิงอัตลักษณ์และระบายความรู้สึกและสร้างแรงสนับสนุนทางอารมณ์ สิ่งเหล่านี้ชี้ว่า สื่อสังคมออนไลน์กลายเป็น “พื้นที่ทางอารมณ์และอัตลักษณ์” ที่ตอบสนองต่อความต้องการทั้งทางข้อมูลและทางจิตใจของนักศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Katz (1950) และ Blumer (1994) ที่ว่าการเปิดรับสื่อเพื่อเติมเต็มความต้องการส่วนบุคคล สะท้อนถึง “แรงจูงใจทางจิตวิทยา” ที่มุ่งตอบสนองความต้องการเฉพาะตัวของผู้ใช้ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของฮิสเรศวร์ ลักษณะพิเศษ (2562) ที่พบว่า เทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วอาจส่งผลให้เกิดความรุนแรงมากขึ้น เช่น นักศึกษาอาชีวศึกษาที่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสนับสนุนบทบาทของสื่อในการให้ข่าวสารและเตือนภัย แต่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในการรับรู้และผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ต่อพฤติกรรมความรุนแรง ขึ้นอยู่กับการออกแบบเนื้อหาและการใช้เทคโนโลยีในบริบทต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hsiao et al. (2023) พบว่า สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการกำหนดและปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของตัวตนของวัยรุ่น ซึ่งมักเกิดจากแรงกดดันในการปรับตัวตามมาตรฐานที่สังคมออนไลน์กำหนดหรือความคิดเห็นที่ต้องสอดคล้องกับความนิยมของกลุ่มสังคม และสอดคล้องกับ Fernández et al. (2021) และ Simatupang (2025) พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของบุคคลนั้น เพื่อสร้างตัวตน การแสดงอำนาจของกลุ่มและการเพิ่มสถานะส่วนบุคคลและสร้างชื่อเสียงภายในกลุ่ม รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ยุยงความรุนแรง เช่น การเยาะเย้ย การโพสต์ข่มขู่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวเร่งให้เกิดความรุนแรงในชีวิตจริง

6.2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์

เพศ: นักศึกษาชายมักใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อ ติดตามข่าวเหตุการณ์และแสดงพฤติกรรมเชิงรุก เช่น ประกาศการรวมกลุ่ม หรือแจ้งข่าวภัยจากสถาบันคู่กรณี ส่วนนักศึกษาหญิงอาจใช้สื่อเพื่อ ติดตามสื่อสารหรือแจ้งเตือนอย่างระมัดระวังมากกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องจากธรรมชาติทางอารมณ์ ความคึกคะนอง และบทบาททางสังคมของเพศชาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Klapper (1960) ที่ชี้ให้เห็นว่าเพศก็เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญ โดยเพศชายมักเลือกเปิดรับสื่อที่เน้น “การปฏิบัติ การแข่งขัน และอำนาจ” เช่น ข่าวกีฬา เหตุการณ์รุนแรง หรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอัตลักษณ์ชาย ส่วนเพศหญิงมักเลือกเปิดรับสื่อที่เน้น “ความสัมพันธ์ อารมณ์ และการเชื่อมโยงทางสังคม” เช่น สื่อบันเทิง ข่าวสังคม หรือเนื้อหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดพฤติกรรมกาเปิดรับ

สื่อของ ปรมะ สตะเวทิน (2546) ที่ชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างทางด้านอารมณ์ พฤติกรรม และบทบาททางสังคม ส่งผลต่อวิธีการรับสารและการตอบสนองต่อเหตุการณ์ ดังนั้น เพศจึงมีผลโดยตรงต่อ “แรงจูงใจในการใช้สื่อ” และ “รูปแบบการสื่อสารในโลกออนไลน์” ซึ่งอาจนำไปสู่ความแตกต่างในพฤติกรรมการใช้สื่อในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์ความขัดแย้งหรือการสื่อสารเชิงก้าวร้าว ขณะที่งานวิจัยของ Keles et al. (2020) พบความเชื่อมโยงระหว่างเวลาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์กับความทุกข์ทางจิตใจมีมากในเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงอาจมีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต เช่น ภาวะซึมเศร้าและความวิตกกังวลที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และผลกระทบด้านลบจากการเปรียบเทียบทางสังคม

อายุและชั้นปีการศึกษา: นักศึกษาชั้นปีสูงมัก มีความเข้าใจและเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้มากขึ้น เพราะมีประสบการณ์และมีความผูกพันกับสถาบัน เกี่ยวข้องกับระบบรุ่นพี่-รุ่นน้อง (seniority) และความต้องการการยอมรับในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีต่ำ อาจใช้สื่อน้อยเพราะยังไม่คุ้นกับช่องทางสื่อสารภายในสถาบัน สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1954) ที่ว่าความต้องการความเป็นที่ยอมรับและการปกป้องตนเองจากสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการสื่อสาร และสอดคล้องกับแนวคิดของ John Suler (1997) ที่กล่าวว่ามนุษย์ใช้สื่อเพื่อเติมเต็มความต้องการทางจิตใจและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kowalski et al. (2019), Vannucci et al. (2019) และ Haseeb et al. (2020) พบว่า วัยรุ่นและนักศึกษาชั้นปีต้นมักมีความต้องการการยอมรับทางสังคมสูง และอาจใช้ความก้าวร้าวเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างสถานะหรือจัดการกับความขัดแย้ง ในทางกลับกัน นักศึกษาชั้นปีสูงมักจะแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในความรุนแรงทางออนไลน์น้อยกว่าอย่างชัดเจน ขณะที่นักศึกษาชั้นปีต้นอาจยังขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ในการจัดการกับสถานการณ์ความขัดแย้งในโลกออนไลน์เมื่อเทียบกับนักศึกษาชั้นปีสูง

เกรตเล็ย: นักศึกษาที่ผลการเรียนดี มักใช้สื่อเพื่อ กิจกรรมสร้างสรรค์หรือศึกษา และมีการจัดการเวลาได้ดีกว่า ส่วนนักศึกษาที่ผลการเรียนต่ำ อาจถูกชักจูงหรือเลียนแบบพฤติกรรมในสื่อได้ง่ายกว่า ซึ่งแสดงถึงการใช้สื่อเพื่อแสวงหาการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและการระบายอารมณ์ เป็นการใช้สื่อเพื่อเติมเต็มความต้องการของตนเอง (ID) สอดคล้องกับแนวคิดของ Freud (1856) และยิ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Blumer (1974) ที่ชี้ว่ามนุษย์ใช้สื่อตอบสนองความต้องการภายในของตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Aslan (2024) ซึ่งศึกษาการติดสื่อสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีปัญหาส่งผลต่อผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากนักศึกษาใช้เวลามากในสื่อสังคมออนไลน์จนลดเวลาในการศึกษาและกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ นอกจากนี้การใช้สื่อสังคมออนไลน์นานเกินไปเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางจิตวิทยา เช่น ความเหงา ความเครียด และความสามารถในการควบคุมตนเอง ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสถานการณ์ความขัดแย้ง เช่น การส่งข้อความข่มขู่หรือเผยแพร่ข้อมูลที่เพิ่มความรุนแรง

สถานภาพครอบครัว: ผู้ที่อยู่กับครอบครัวมีแนวโน้มใช้สื่อในเหตุการณ์วิวาทน้อยกว่าผู้ที่อยู่คนเดียวหรืออยู่กับเพื่อน โดยครอบครัวให้การสนับสนุนทางอารมณ์และควบคุมการเข้าถึงสื่อ ส่วนนักศึกษาที่อยู่คนเดียวหรืออยู่กับเพื่อน/ญาติ ใช้สื่อมากกว่า เนื่องจาก เวลาว่างเยอะและไม่มีการควบคุม ดังนั้น ครอบครัวจึงมีบทบาทสำคัญในการกำกับพฤติกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิษณุชา นวลปาน (2563) และ กนกพร กระจำแสง (2561) ที่ชี้ว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญต่อพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของฐาปน์ส เรืองรัตนพงศ์และศศิภัทรา ศิริวาโท (2563) ที่พบว่าพบว่า พฤติกรรมเลียนแบบสื่อเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาอาชีวะมีพฤติกรรมรุนแรง เพราะเชื่อว่าจะได้รับความสนใจและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ในงานวิจัยของ Cohen et al. (2023) พบว่า ทักษะคิดของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันความรุนแรงในสื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Obinna et al. (2024) พบว่า สภาพครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อ

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สภาพแวดล้อมในครอบครัวที่ดีมีผลต่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนทางอารมณ์และความผูกพันในครอบครัวที่แน่นแฟ้นเป็นปัจจัยในการป้องกันความรุนแรงของสื่อสังคมออนไลน์

ประสบการณ์การเผชิญเหตุวิวาท: นักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์วิวาทจะมีแนวโน้มใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดตามข่าวเหตุการณ์ และเข้าร่วมกลุ่มสื่อสารป้องกันตนเองและหรือเตรียมรับมือเหตุการณ์วิวาทรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของ Klapper (1960) และ Schramm (1973) ที่ชี้ว่าประสบการณ์ส่งผลต่อพฤติกรรม的开รับสื่อ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1954) เรื่องความต้องการด้านความมั่นคงและความปลอดภัย และสอดคล้องกับแนวคิดของ Blumer (1974) เรื่องการเปิดรับสื่อเพื่อสนองความต้องการรู้ข่าวสารและมีส่วนร่วมในสังคม นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาอาชีวะที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันมักใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดตามข่าวสารเหตุวิวาทระหว่างสถาบันมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ หรือมีประสบการณ์น้อย การใช้สื่อสังคมออนไลน์นี้อาจมีสองบทบาท ทั้งในเชิงบวก เช่น การแจ้งเตือนเพื่อนรุ่นพี่-รุ่นน้องหลังเหตุการณ์เพื่อหลีกเลี่ยงอันตราย และในเชิงลบ เช่น การยั่วยุหรือเพิ่มความขัดแย้งระหว่างสถาบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Young et al. (2024) แสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์บ่อยครั้ง มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์เชิงลบ เช่น การถูกรังแก (Bullying) หรือปฏิสัมพันธ์ที่เป็นลบระหว่างนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hellstrom et al. (2015) และ McKenna & Bargh (2000) ที่แสดงให้เห็นว่าการสื่อสารในกลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบัน ที่มีการเปิดรับการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์หลายช่องทางนั้น ทำให้การส่งสารต้องทำอย่างสั้นและรวดเร็ว มีผลให้การเข้าใจความหมายบกพร่องได้โดยง่าย และนำไปสู่ความขัดแย้ง การทะเลาะวิวาท และการแสดง ความรุนแรง แม้จะยังไม่พบงานวิจัยที่ใช้ตัวแปรประสบการณ์การเผชิญเหตุวิวาทตามที่ระบุไว้อย่างตรงไปตรงมาแต่ก็มีหลักฐานเชิงประจักษ์จำนวนมากที่สนับสนุนแนวความคิดที่ว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับความรุนแรงมักใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดตามสถานการณ์ความรุนแรงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันตนเองหรือกลุ่มของตน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากการรับรู้ความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นและความต้องการทางจิตวิทยาในการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Keles et al. (2020) พบว่า การรับรู้ถึงความรุนแรงทางสื่อสังคมออนไลน์อาจกระตุ้นให้เกิดความวิตกกังวลและปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรม的开ป้องกันตนเองหรือการติดตามข้อมูลเพื่อรับมือกับภัยคุกคาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fernández-Planells et al. (2021) พบว่า พบว่ามีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อกลุ่มและเพื่อ "เยาะเย้ย" คู่แข่ง ซึ่งเป็นการใช้สื่อเพื่อรักษาความสัมพันธ์ในกลุ่มและเตรียมพร้อมสำหรับความขัดแย้งในชีวิตจริง

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์: ความถี่และระยะเวลาการใช้สื่อสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในเหตุวิวาท โดยใช้สื่อทุกวันหรือใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง ทำให้เข้าถึงและติดตามเหตุการณ์มากขึ้น ส่วนการใช้สื่อน้อยหรือระยะเวลายาวนาน พฤติกรรม的开เข้าร่วมเหตุการณ์น้อยกว่า โดยนักศึกษาอาชีวะที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการวิวาทอาจมีพฤติกรรมการใช้สื่อเกินขอบเขตจนส่งผลเสีย เช่น การติดตามข่าวความขัดแย้งอย่างต่อเนื่อง การโพสต์หรือแชร์เนื้อหาที่กระตุ้นความรุนแรง ลดผลการเรียน ส่งผลต่อความเครียดและเหนื่อยล้า ลดทักษะการตัดสินใจในสถานการณ์ความขัดแย้ง อาจทำให้การตอบสนองต่อเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทมีความรุนแรงหรือไม่เหมาะสม นักศึกษาที่ใช้สื่อน้อยหรือใช้นานต่อครั้ง มีแนวโน้มใช้สื่อสังคมออนไลน์มากขึ้นในเหตุวิวาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nair (2021) พบว่านักศึกษาใช้สื่อบ่อยเป็นเวลานาน อีกทั้งยังเคยเผชิญกับความรุนแรงในสื่อ สำหรับผลกระทบด้านลบที่ผู้เข้าร่วมได้รับหลังจากสัมผัสกับความรุนแรงในสื่อ คือ ทำให้รู้สึกสับสน รู้สึกโกรธ รู้สึกหมดหนทาง และรู้สึกว่าอารมณ์ของตนถูกลบล้างด้วยความรุนแรงในสื่อ แต่ในทางกลับกันก็มีบางครั้งก็รู้สึกว่าการ

รุนแรงในสื่อหล่อหลอมการกระทำของตนทั้งโดยไม่ได้ตั้งใจและโดยตั้งใจ อีกทั้งยังเห็นด้วยว่าความรุนแรงไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา แต่รู้สึกว่าคุณภาพการเรียนรู้สามารถขัดขวางก้าวหน้าของพวกเขา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Homaid (2022) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีระยะเวลาการใช้งาน ความถี่ การใช้สื่อเกินขอบเขต ส่งผลต่อความเครียดและประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าติดตามเหตุการณ์ความขัดแย้ง อาจเพิ่มความกังวลและความตึงเครียด ทำให้พฤติกรรมตอบสนองต่อเหตุการณ์มีแนวโน้มรุนแรงหรือไม่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fernández et al. (2021) พบว่า ความเสี่ยงหลักคือข้อพิพาทและการยั่วยุทางสื่อสังคมออนไลน์จะลุกลามไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรงในชีวิตจริงอย่างรวดเร็ว สร้างวงจรการตอบโต้ที่ต่อเนื่อง

ดังนั้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในบริบทของความขัดแย้งระหว่างสถาบัน ไม่ใช่ต้นเหตุของความรุนแรงโดยตรง แต่เป็น เครื่องมือในการสื่อสารและป้องกันภัย ซึ่งการใช้สื่อจะมีความแตกต่างกันตาม ปัจจัยส่วนบุคคลและสังคม เช่น เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม ประสบการณ์ และครอบครัว โดยสื่อสังคมออนไลน์จึงเป็น “พื้นที่ของการตอบสนองความต้องการ” ทั้งในด้านความปลอดภัย การยอมรับ และการสื่อสารในกลุ่ม มากกว่าการสร้างเสริมความรุนแรง แม้ว่าจากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเหตุการณ์วิวาทระหว่างสถาบัน แม้จะมีบทบาทในการแจ้งข่าวและป้องกันอันตราย แต่ก็มีโอกาสก่อให้เกิดพฤติกรรมเสพติดสื่อและผลกระทบเชิงลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การวิจัยในอนาคตจึงควรเน้นการส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีสติ และการพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการใช้อินเทอร์เน็ตในกรณีการทะเลาะวิวาท เพื่อสนับสนุนความปลอดภัยและการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา

7. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Line YouTube และ IG ไม่ได้เป็นสื่อที่ส่งเสริมหรือก่อให้เกิดความรุนแรงในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันเพิ่มเติมมากขึ้น แต่เป็นการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีที่สถาบันหรือกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ควรใช้เพื่อส่งเสริมให้เกิดข้อมูลข่าวสารด้านอื่นโดยสถาบันควรส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาและกิจกรรมที่สร้างสรรค์ โดยจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ สถาบันควรให้การแนะแนวและสนับสนุนนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ โดยเน้นการพัฒนาทักษะการจัดการเวลาและการรับรู้ข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสี่ยงในการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความขัดแย้ง รวมทั้งมีการส่งเสริมผลการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันให้มีผลการเรียนที่ดีเพิ่มมากขึ้น โดยการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาการให้เกิดความสนุกในการเรียนรู้ การเสริมสร้างทักษะความชำนาญผ่านกิจกรรมการปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้เพียงทฤษฎีเพียงอย่างเดียวให้กับนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน เช่น การจัดกิจกรรมแข่งขันหุ่นยนต์ต่อสู้ที่แข็งแกร่งที่สุด การประลองความเร็วของหุ่นยนต์ เป็นต้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ในการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน ควรมีการเพิ่มเติมด้านบทบาทของแพลตฟอร์ม เช่น Facebook, Line, YouTube, Twitter (X) และ Instagram (IG) ในเหตุการณ์การวิวาทของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบัน ทั้งนี้เพราะแพลตฟอร์มมักนำเสนอเนื้อหาที่ตอกย้ำความเชื่อเดิม หากนักศึกษาเสพเนื้อหาความรุนแรงหรือการด่าทอข้ามสถาบัน อัลกอริทึมจะยิ่งป้อนเนื้อหานั้นให้มากขึ้น จนเกิดสภาวะ Echo Chamber ที่กระตุ้นความโกรธแค้นได้ง่ายขึ้น แต่ละแพลตฟอร์มมีบทบาทต่างกัน เช่น Facebook Groups อาจใช้เป็นที่รวมตัววางแผน, X (Twitter) ใช้

กระจายข่าวและสร้าง Hashtag เพื่อดึงพวกพ้อง, หรือ TikTok/Reels ที่ใช้ลงคลิปทำทนายซึ่งเน้นการมองเห็นแบบ Viral ทำให้เหตุการณ์บานปลายเร็วกว่าในอดีต และการที่แต่ละแพลตฟอร์มมีเกณฑ์การลบเนื้อหา Hate Speech ที่ต่างกัน ส่งผลต่อการควบคุมสถานการณ์

2. ควรศึกษาทัศนคติของนักศึกษาอาชีวะที่มีความขัดแย้งระหว่างสถาบันในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ใน 3 มิติ ได้แก่ 1) มิติพื้นที่นิรนาม (Anonymity) ทัศนคติต่อการใช้ "อวตาร" หรือบัญชีปลอมในการโจมตี ซึ่งส่งผลต่อความกล้าแสดงออกที่รุนแรงขึ้น ตามหลัก Online Disinhibition Effect 2) มิติกดดันจากกลุ่มเพื่อน (Peer Pressure) เป็นการใช้สื่อเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อกลุ่ม (Group Identity) หากไม่โพสต์หรือมีส่วนร่วมจะถูกรังเกียจและไม่รักสถาบัน และ 3) มิติการกำกับดูแล (Regulation) เป็นทัศนคติต่อบทลงโทษทางกฎหมายและการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ผ่านระบบดิจิทัล

บรรณานุกรม

- กนกพร กระจำแสง. (2561). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นของวัยรุ่นตอนกลาง. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 12(27), 97–110.
- ชิษณุชา นวลปาน. (2563). ปัญหาความรุนแรง: กระบวนการครอบงำความคิดของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์*, 6(1), 28–41.
- ฐาปนัส เรืองรัตนพงศ์ และศศิภัทรา ศิริวาโท. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา: สถาบันอาชีวศึกษาในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรปราการ. *วารสารวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยรังสิต*, 1(1), 991–1000.
- ปรมะ สดเวทิน. (2546). *หลักนิเทศศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- มติชนสุดสัปดาห์. (23 พ.ย. 2566). ย้อนนาที ‘ครูเจ๊ียบ’ ดับสลด ถูกลูกหลงไล่ยิงเด็กอุเทนฯ พุ่งปมขบวนการฆ่าเก็บแต้ม ‘องค์กรลับ’ นักเรียนนักเลง. มติชน.
- รุจิพร หงส์ทอง. (2550). *การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการเฝ้าระวังและเตือนเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร .ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เรื่องเล่าเช้านี้. (8 ม.ค. 2567). อุเทน-ปทุมวัน ตึกกันรุ่ม กลางสกายวอล์ก ห้างต้องปิด. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=3AkYtwrxsdE>
- สละ พุกศิริวงศ์ชัย. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านเนื้อหาของสื่อออนไลน์ต่อการป้องกันการใช้ความรุนแรงของเด็กวัยรุ่น. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(45), 367–382.
- อมรรัตน์ แดงสาย. (2566). *พฤติกรรมการใช้โซเชียลเบอร์ในยุคดิจิทัลของวัยรุ่น เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่ส่งผลต่อการเกิดภัยคุกคามรุนแรงทางสังคม. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อิสเรศวร์ ลักษณะพิเชษฐ์. (2562). *มาตรการป้องกันความรุนแรงของนักศึกษาอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aslan, I. (2024). Investigating social media addiction and impact on academic success. *Frontiers in Public Health*. From <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpubh.2024.1359691/full>
- Blumler, J. G., & Katz, E. (Eds.). (1974). *The uses of mass communications: Current perspectives on gratifications research*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Charles R. Wright. (1960). *Functional analysis and mass communication*. In L. Bryson (Ed.), *The communication of ideals*. New York, NY: Random House.
- Cohen A, Bendelow A, Smith T, Cicchetti C, Davis MM, Heffernan M. (2023). Parental Attitudes on Social Media Monitoring for Youth: Cross-Sectional Survey Study. *JMIR Pediatr Parent*, (6), doi: 10.2196/46365.
- Denis McQuail. (1987). *Mass communication theory: An introduction*. London: Sage Publications.
- Fernández-Planells, L., Orduña-Malea, S., & Feixa Pàmpols, C. (2021). Gangs and social media: A systematic literature review and an identification of future challenges, risks and recommendations. *new media & society*, 23(7), 2099–2124, doi: 10.1177/146144821994490.
- Giavrimis, P. E. (2020). School bullying. Teacher interpretation schemes and conceptualizations. *Int. J. Sociol. Educ.* 9, 325–347. doi: 10.17583/rise.2020.5319

- Haseeb, M., Hanif, M., & Sarwar, S. (2020). Cyberbullying and its impact on academic performance among university students. *Journal of Cyber Security Technology*, 4(2), 110-125.
- Hellstrom, L. et al. (2015). Understanding and defining bullying: Adolescents' own views. *Archives of Public Health*, 73, 4.
- Keles, B., McCrae, N., & Grealish, A. (2020). The relationships between social media use and factors associated with psychological distress and well-being. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(23), 8752.
- Kowalski, R. M., Limber, S. P., & McCord, C. (2019). A developmental approach to cyberbullying: Prevalence and prevention. *Future of Children*, 29(2), 87-107.
- Homaid, M. (2022). Problematic social media use and associated consequences on academic performance decrement during COVID-19. *Heliyon*, 8(12), e12345. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e12345>
- Hsiao, Y., Leverso, J., & Papachristos, A. V. (2023). The Corner, the Crew, and the Digital Street: Multiplex the Digital Street: Multiplex Networks of Gang Online – Offline Conflict Dynamics in the Digital Age, *American Sociological Review*, 88(4), 709 –741, doi: 10.1177/00031224231184268
- Klapper, J. T. (1960). The effects of mass communication. New York, NY: Free Press.
- Kiran, S. (2024). Role Of Students Towards The Social Media In Peace Building, *Migration Letters*, 21 (S14), 422-1439, doi:10.59670/ml.v21iS14.12083.
- Kiran, S. (2024). Role Of Parents Towards The Social Media In Peace Building, *Migration Letters*, 21(S13), 1758-1768, doi:10.59670/ml.v21iS13.12092.
- James, A. B. (2024). The Role Of Social Media In Peacebuilding And Conflict Resolution, *IJCSPUB*, 14(2), ISSN: 2250-1770
- Malecki, C., Demaray, M., Smith, T., and Emmons, J. (2020). Disability, poverty, and other risk factors associated with involvement in bullying behaviors. *J. Sch. Psychol.* 78, 115–132, doi: 10.1016/j.jsp.2020.01.002.
- Matthew J. Mayera, Amanda B. nickersonb, and Shane r. Jimerson. (2021). Preventing School Violence and Promoting School Safety: Contemporary Scholarship Advancing Science, Practice, and Policy. *School Psychology Review*, 50(2-3), 131-142. doi: 10.1080/2372966x.2021.1949933.
- Nair, H.B. (2021). Influence of Media in Incitement of Violence and its Effect on Student Education. *Education and Applied Social Sciences*, 12(3), 185-191, doi: 10.30954/2230-7311.3.2021.2.
- Suler, J. (1997). The psychology of cyberspace. *CyberPsychology & Behavior*, 1(1), 1–15.
- Simatupang N. (2025). Teenage Brawls and Their Causes. *IJRS*, 6(1), 331-337, ISSN: 2745-8350.
- Lasswell, H. D. (1948). *The structure and function of communication in society*. In L. Bryson (Ed.), *The communication of ideals* (pp. 37–51). New York, NY: Random House.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and personality*. New York, NY: Harper & Row.
- McKenna, K. Y. A., & Bargh, J. A. (2000). Plan 9 from cyberspace: The implications of the Internet for

- personality and social psychology. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 4, 57–75.
- Matthew J. Mayer, et al. (2021) Preventing School Violence and Promoting School Safety: Contemporary Scholarship Advancing Science, Practice, and Policy. *School Psychology Review*, 50(2-3), 131-142, DOI: 10.1080/2372966X.2021.1949933Scholarship
- Obinna O. Ike, Onyekachi, G. Isife and Ifeanyichukwu, C. Eze. (2024). The Moderating Role of Family Functioning in the Relationship between Dark Triad Personality and Cyberbullying among Undergraduates. *Psychology & Psychological Research International Journal*, 9(1), doi: 10.23880/pprij-16000390.
- PPTV Online. (1 ก.พ. 2567). ล็อกคอกูคาสล เด็กช่างกลปทุมวัน-อุเทนถวาย. PPTV.
<https://www.pptvhd36.com/tags>
- Schramm, W. (1973). *Channels and audiences. In Handbook of communication*. Chicago, IL: Rand McNelly College.
- Tarabishi, M.E. and Galal.S. (2023). The Role of Social Media in Promoting Peace Building and Prevention of Societal Violence among University Youth, *Journal of Media and Interdisciplinary Studies*, 4, 1-32.
- Vannucci, A., & McCauley Ohannessian, C. (2019). Social media use subgroups, psychological well-being, and social connectedness in adolescence. *Telematics and Informatics*, 40, 56-63. doi.org
- Young E. et al. (2024). Frequent Social Media Use and Experiences with Bullying Victimization, Persistent Feelings of Sadness or Hopelessness, and Suicide Risk Among High School Students. DOI: <http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.su7304a3>